

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 06. ЖИВОПИС

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>022 Дизайн</u>
Назва освітньо-професійної програми	<u>«Дизайн»</u>
Рівень освіти	<u>фаховий передвищий</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач Буковська Інна Юріївна	+380 93 551 24 63	epk.mgu.odessa@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Живопис» містить особливості художніх аспектів живопису в широкому розумінні. Навчальна дисципліна пропонує до вивчення принципи та прийоми художніх стилізацій та інтерпретацій в мистецтві як окремих висловів художнього індивідууму. Розглядаються історичні аспекти та сучасні тенденції і напрями розвитку декоративного живопису. Також йдеться про аналіз особливостей творчого методу окремих провідних художників України та світу.

Метою дисципліни «Живопис» є вивчення здобувачами ключових принципів створення художніх творів сучасного живопису, етапи розвитку мистецьких стилів, напрямів, течій та творчість провідних митців в цій царині. Курс передбачає пізнання здобувачами та розуміння естетики, характерних особливостей її створення різними засобами, прийомами та матеріалами; прищеплення шанобливого ставлення до історичної пам'яті; формування системного бачення розвитку художнього малювання в сучасних реаліях; ознайомлення здобувачів із сучасним творчим доробком провідних митців України та світу; формування розуміння здобувачами взаємозв'язку мистецтва з соціальними, політичними, цивілізаційними та іншими явищами і процесами; естетичне виховання здобувачів.

Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є формування цілісного сприйняття моделі, виявлення образної суті зображуваного. У практичній роботі необхідно використати всі види начерків з натури, по пам'яті, по уяві, учитися вільному володінню технічними засобами зображення різними образотворчими матеріалами.

Завданням вивчення дисципліни «Живопис» є знайомство з основними законами й методами побудови об'ємної форми, засобами живопису, застосуванні в живопису зорової перспективи, розумінні ролі й значення світла та кольору в живопису для сприяння формування особистого авторського стилю. У програмі приділена увага короткостроковим постановкам по живопису, малюванню по пам'яті й по уявленню, а також роботі із зображенням античних зліпків, інтер'єрів, екстер'єрів, збагаченню студентів знаннями анатомії людини й тварин.

У програмі значна кількість годин приділяється на практичні заняття по розділу «Натюрморт», оскільки освоєння цього розділу необхідно для більш успішного малювання більш складних моделей. На цьому етапі основна увага звертається на особливості сприйняття тривимірного простору, предмета й принципи передачі його на плоскому аркуші паперу, а також на вмінні виразити конкретний пластичний зміст натури у всьому багатстві й цілісності її складових елементів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Живопис» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері графічного дизайну та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування методів теорії та історії дизайну і виробництва, та характеризується комплексністю та певною невизначеністю умов .

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК2. Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.

Навчальна дисципліна «Живопис» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН4. Застосовувати базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну

РН9. Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік

РН17. Презентувати власні професійні компетентності, створені об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- основних законів і методів побудови об'ємної форми засобами живопису, застосування в малюнку зорової перспективи, розуміння ролі й значення світла в живопису, тривимірного простору;
- конструктивних основ натури та зображувати пластичну структуру предмета на площині;
- професійних прийомів при виконанні творчих завдань;

- досвід творчого підходу до розвитку сучасної поліграфічного мистецтва;
- історичне осмислення міцного зв'язку традицій минулого та сучасності,

Уміння:

- компонувати зображення на площині паперу;
- правильно робити вибір розміру зображення на площині;
- зберігати відповідні пропорції об'єктів, що зображуються;
- урахувати повітряну та лінійну перспективу форм об'єкту;
- правильно побудувати форму об'єкту;
- детально проробити об'єкт;
- виявити об'ємну форму об'єкту, та співвідношення світла та тіні, а також матеріалу фактури засобами конструктивно-тональної побудови;
- виявлення просторових співвідношень у розташування предметів;
- володіння техніками виконання живопису;

Навички:

- упорядковувати набуті знання у вигляді гармонійних, добре компонованих робіт;
- аргументовано вибирати різноманітні техніки живопису у майбутніх розробок.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
1,5	45	-	28	17	3 (на основі БЗСО) 2 (на основі ПЗСО)	6 (на основі БЗСО) 4 (на основі ПЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	денна форма			
	усього	у тому числі		
		лекц.	практ.	сам. роб.
Тема 1. Натюрморт у теплих тонах. Декоративний складний натюрморт з побутовими з побутових предметів, драпіруванням та фруктами (завдання на стилізацію)	14	-	8	5
Тема 2. Натюрморт у теплих тонах. Декоративний складний натюрморт з побутовими з побутових предметів, драпіруванням та фруктами (завдання на стилізацію)	14	-	8	5
Тема 3. Натюрморт з гіпсовою головою	17	-	12	7
Усього годин	45		28	17
Підсумковий контроль – екзаменаційний перегляд				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Натюрморт зі скляними предметами із заданою обмеженою палітрою. Виконання ескізу натюрморту, включаючи принаймні три скляні предмети (ваза, склянка, пляшка тощо). Використання трьох кольорів з обмеженої палітри (наприклад, фіолетовий, червоний, білий і жовтий): освітлення та прозорість скла, і як ці фактори впливають на вибір кольорів.	5
2	Тема 2. Різномірний натюрморт, що складається з фарфорових глечиків різних за формою в холодній гамі. Створення контурів та визначення композиції, пропорцій предметів і розташування їх у просторі.	5
3	Тема 3. Натюрморт з темних предметів на світлому фоні (метал і фарфор). Виконання декілька ескізів натюрморту, включаючи різні варіанти композиційного розташування темних предметів на світлому фоні. Начерки з різними варіантами освітлення для підкреслення текстур металу та фарфору.	7
	Всього	17

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювання.	60%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзаменаційного перегляду	40%

Методи діагностики знань (контролю)	Постійна робота з практичними завданнями, екзаменаційний перегляд

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості роботи під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ ,	20
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка робіт за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення якості виконаних робіт	20
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка до виставок	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи та виставок	5
Разом балів за поточний контроль			60
Підсумковий контроль <i>екзамен</i>			40
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

- **«відмінно» / «зараховано»** (А – від 90 до 100 балів). Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на екзамені демонструє практичні навички виконання навчального матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість;
- **«добре» / «зараховано»** (В – від 82 до 89 балів). Здобувач демонструє практичні навички виконання навчального матеріалу на екзамені, але допускає незначні помилки у формуванні композиції, будові предметів. Був присутній на заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість;
- **«добре» / «зараховано»** (С – від 74 до 81 балів). Здобувач відтворює значну частину практичного матеріалу на екзамені, виявляє знання і розуміння основних положень виконання навчального матеріалу, але недостатньо точно виконує лінійно-конструктивні особливості, розташування на площині предметів, допускає незначні помилки у світло-тіньовому виконанні. При цьому враховується наявність виконаних практичних робіт та завдань до самостійної роботи та активність у навчальних роботах;
- **«задовільно» / «зараховано»** (D – від 64 до 73 балів). Здобувач був присутній не на всіх заняттях, на екзамені демонструє виконання навчального матеріалу на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи;
- **«задовільно» / «зараховано»** (E – від 60 до 63 балів). Здобувач був присутній не на всіх заняттях, на екзамені демонструє виконання навчального матеріалу на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, допускає значні помилки у композиційному рішенні, будові предметів, розташуванні на площині, виконав не всі завдання до самостійної роботи;
- **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано»** (Fх – від 35 до 59 балів). Здобувач демонструє виконання навчального матеріалу на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
- **«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано»** (F – від 1 до 34 балів). Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fх		
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Берлач О. П. Графічні техніки в образотворчому мистецтві : навчальний посібник. Луцьк : Волинська обласна друкарня., 2022. 103 с.
2. Іттен Йоганнес. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
3. Іттен Йоганнес. Мистецтво кольору : Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
4. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212с
5. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с.
6. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К.: Каравела, 2022. 304 с.
7. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
8. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.
9. Перепелиця, Олена. Практичні завдання з композиції. Мистецтво та освіта. 2017. № 4. С. 22-27
10. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк, 2022. 124 с.
11. Синепупова Н. Композиція: Тотальний контроль / Наталія Синепупова; Пер. Роза Турманова. Київ : ArtHuss, 2019. 240 с.
12. Теорія і практика композиції: навч. посібн. / М. О. Пічкур; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 248с.

Допоміжна

13. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
14. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
15. Кройтор, Тетяна. Методи інтерактивного навчання на заняттях з композиції. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 17-19.
16. Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
17. Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
18. Плазовська, Любов. Теорія і практика композиції площинного характеру в коментарях художників-педагогів. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 20-27.
19. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва. Дніпропетровськ, Роял Принт, 2015. 34 с.
20. Шлеєнкова, Тетяна. Реалізація змістової лінії «колір» на уроках образотворчого мистецтва. Мистецтво та освіта. 2017. № 3. С. 34-43

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Композиція <https://www.pinterest.com/lesiavirozub/%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F/>
2. Основи композиції <https://buki.com.ua/blogs/korotko-pro-osnovi-kompoziciyi/>
3. Кольорознавство <https://tksv.khmnu.edu.ua/metod/2015/kolor.pdf>
4. Основи кольорознавства <https://oformluvac-vitrin-budivel-ta-primisen-6.webnode.com.ua/osnovi-koloroznavstva/>
5. Neon flames <http://29a.ch/sandbox/2011/neonflames>
6. This is sand <https://thisissand.com/>
7. Silk <http://weavesilk.com/>
8. My oats <https://www.myoats.com/create.aspx?>
9. Flaim painter <https://escapemotions.com/experiments/flame>
10. Webchemistry <https://webchemistry.org/>